DZIENNIK
PRAW

RZECZYPOSPOLITEY

KRAKOWSKIEY

Roku 1824.

2

MY PREZES i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu trzydziestym Grudnia, tysiącznego ośm setnego dwudziestego trzeciego Roku odbytem, iednomyślnością przyieto Ustawę; mocą którey toż Zgromadze-

nie Reprezentantów, zważywszy; iż pomnożony dochód z wyłącznego prawa sprzedarzy Soli o Summę Zł: P: 90,000 przez podniesienie ceny tego Artykułu, w skutku układu handlowego z Rządem Królestwa Polskiego pod dniem 7 Sierpnia r. b zawartego. i wpływ wspomnioney nadwyżki aż do 1 Czerwca r: 1832 zapewniaiącego, dozwala uczynić czasową Ulgę w ciężarach publicznych, uboższym Klassom Kontribuentów, szczególniey przynależącą tym, którzy z swobód Układem powyższym, dla tuteyszo-kraiowego przemysłu zapewnionych, małe nader, lub żadnych niodnosząc korzyści przez podwyższoną cenę Soli, iako Artykułu naywięcey do ich potrzeb wpływaiacego, nowy i niczem niewynagrodzony ponoszą ciężar, przeto tak w zamiarze przywiedzenia do

równowagi wynikłego ztąd pewnych Klass przeciążenia, iak niemniey zmnieyszenia Klassom Uboższym w ogólności cieżarów Publicznych, ile okoliczności skarbu dozwalała, stanowi:

ARTYKUŁ Iwszy.

Z opłacaney dotąd tytułem podatku osobisto klassyczno-przemysłowego w moc ustawy Seymowey, z dnia 5 Stycznia roku 1821 przez Mieszkańców Chrześcian M. Kra: z Przedmieściami, tudzież przez Starozakonnych w ogólności summy Zł: P: 77,707. Gr: 10. zawiesza się w Poborze od dnia 1go Czerwca r: 1824 w stósunku opłacanego przez Chrześcian, i Starozakonnych tego Podatku, aż dopóki powołana na wstępie Nadwyżka dochodu soli do skarbu Publicznego wpływać

będzie; summa Złp: 12213 przez nayuboższych Kontrybuentów do Skarbu Publicznego wnoszona, których od opłacenia tego podatku uwolnionymi mieć chce.

ARTYKUŁ IIgi.

W celu uwolnienia od opłaty składek na Szkółki początkowe przez czas w Artykule poprzednim wspomniony Kontrybuentów tak Miasta Krakowa, iak Okręgu, też składki w Duchu Statutu urządzaiącego Szkoły początkowe opłacaiących, ma bydź Summa Złpol: 33,168 wyrównywaiąca wpływowi składek, tak z Miasta Krakowa, iak i O-Okręgu, wedle sporządzonego Obrachunku wybieranych, corocznie począwszy od dnia 1 Czerwca r. 1824 aż dopóki nadwyżka w dochodzie z soli

do Skarbu Publicznego wpływać będzie, w zastępstwie tychże kontrybuentów, z ogólnych dochodów Kraiowych, do Kassy Szkół początkowych wnoszoną.

ARTYKUŁ IIIci.

Z ogólney summy podatku dymowego przez posiadłości Wieyskie Okręgowe w summie Złp: 117 862 corocznie do skarbu Publicznego wnoszonego, zawiesza się w poborze od dnia 1go Czerwca roku 1824 dopóki nadwyżka z dochodu soli wpływać będzie do skarbu, summa Złp: 39.059 — resztuiąca zaś summa Złp: 78.8 3 ma bydź na Wsie, i inne realności Wieyskie w stósunku opłacanego przez nie dotąd Podatku Dymowego, przez Bióro Rachuby w kwotach ogółowych rozłożoną, i do skarbu Publicznego w Ratach zwyczaynych wnoszoną.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Ustawa ta, za obowięzuiącą od dnia pierwszego Kwietnia tysiącznego ośmsetnego dwudziestego czwartego roku uważaną, i od kogo należy, dopełnioną została; dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić Ją w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia piątego Stycznia tysiącznego ośmsetnego dwudziestego czwartego Roku.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen.

(L. S.)

Dzień ogłoszenia iest 1 Kwietnia 1824.

MY PREZES

i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu trzynastym Grudnia, tysiącznego ośmsetnego dwudziestego trzeciego roku, iednomyślnością, przyięto Uchwałę, mocą którey Toż Zgromadzenie

dzenie Reprezentantów zważywszy powody przedstawione sobie przez Kommissya Hipoteczna od Nadzwyczaynego Zgromadzenia Prawodawczego do regulacyi Hypotek delegowaną, niemożność ukończenia tak ważnego Dzieła w terminie ustawą powyższą Zgromadzenia pod dniem 17 Czerwca r. 1822 zapadłą, naznaczonym, stanowi:

ARTYKUŁ Iwszy.

Termin prækluzyiny do ustalenia tytułu Własności i Praw rzeczowych, powołana na wstępie Ustawą w Artykule 79 na półtora roku od daty ogłoszenia teyże naznaczony, z względu niemożności ukończenia tego dzieła przez Kommissyą Hypoteczną w czasie zakreślonym, aż do ostatniego dnia Miesiąca Grudnia r. 1824 przedłużonym zostaie, a tem samem i bieg półrocza, w ciągu którego dozwolone iest

stronom

stronom czynienie zarzutów przeciwko tytułom własności i Praw rzeczowych, wedle brzmienia Art: 17 i 18 w mowie będącey ustawy, od powyższego dopiero przedłużonego terminu, w którym urządzenie Hypotek ukończy się, rachować się dopiero ma.

ARTYKUŁ IIgi.

Na zastąpienie kosztów utrzymania Kancellaryi Kommissyi Hypoteczney, przez czas: od dnia 1 Czerwca r. 1824 do d. ostatniego Grudnia r. t. w stosunku naznaczonego na rok bieżący Etatowy funduszu Summa Złp. Cztery tysiące pięćset trzydzieści z Skarbu Publicznego wypłaconą bydź ma.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby postanowienie to, za obowięzuiące od dnia pietnastego Stycznia tysiąc ośm-

set

ſet dwudziestego czwartego roku uważanem i od kogo należy dopełnionem było. Dla podania zaś do Publiczney wiadomości, umieścić go w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia trzynastego Miesiąca Grudnia, tysiącznego ośmsetnego dwudziestego trzeciego roku.

(M. P.)

WODZICKI.

Mieroszewski, Sekr. Jen. Sen.

Dzień ogłoszenia iest pietnasty Stycznia 1824 roku.

MY PREZES
i Senatorowie
Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Obraz Stanu Skarbu Publicznego Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, iest przedmiotem każdego mieszkańca kraiu tuteyszego nader interessuiącym, postanowiliśmy przeto rozkazać, ażeby Budget Przychodów i Rozchodów ogólno-kraiowych na rok 1824/25 zbiorowo wedle Przepisów Statutu, urządzaiącego Zgromadzenia polityczne, a mianowicie Art: 151. tegoż Statutu ułożony, i przez Zgromadzenie Reprezentantów w dniu 9. Stycznia roku bieżące-

go przyięty, drukiem ogłoszony, i w Dzienniku rozporządzeń Rządowych umieszczonym został.

Działo się na Posiedzeniu Naszem, w Krakowie dnia 3. Lutego 1824. r.

Wodzicki

Mieroszewski Sekr. Jen. Senatu.

L. porządkowa	BUDGET na Rok 1824/25. Co do Przychodów.	Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25. przyięty. Złł. pol.	gr.
	TYTUŁ Iwszy *Podatki Stałe.*		
1	Podatek Dymowy. 39 059 Złłp.	164,086	
2	detto Offiary 40. grosza.	49 705	16
3	detto detto 24. detto.	73 425	26
4	Offiary 20. grosza. .	1796	28
5	detto 10. detto. . .	3347	2
6	Łanowy	121	8
	Summa Tytułu Igo	292,483.	18

Ner porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyięty. Złt. Pol.	gr.
	T Y T U Ł IIgi.		
	Dochody Niestałe.		
7	Podatek Czopowego od Trunków, iako to: Wódek, Okowity, Szumówki, Araku, Likieru, Piwa Angielskiego, Porteru, Miodu, Maliniaku, Wiśniaku, tudzież od Win podług 6cio letniego przecięcia. . . .	203,467	8
8	Podatek Osobisto-Klassyczno-Przemysłowy. 12,213 Złp.	75,671	
9	z Poczty podług przecięcia czysty. . . .	2,186	2
10	z Papieru Steplowego.	46,697	1
11	z Soli według Kontraktu		

Nr porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyięty	
		Złł. Pol.	gr.
	do dnia 31. Maia 1832 rocznie . . .	195,000	
22	Dodatku na Soli od 1go Czerwca 1824. do końca Maia 1825 roku	90,000	
23	z Opłaty roczney od Konsensów na sprzedaż Tabaki, Tytoniu i Kart do gry . podług przecięcia	2,626	13
24	z Opłaty od Szynków z detto. . . .	39,142	2
25	detto od Fiakrów detto.	622	29
26	z Redut od P. Kluszewskiego według Kontraktu,	200	
27	z Tax i Kar Policyinych, tudzież od Pozwoleń utrzymywania Muzyk i Widowisk podług przecięcia. . . .	4,112	7
28	z Robót Aresztantskich det.	7,255	8

Nr porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyięty. Zł. Pol.	gr.
19	z Opłaty za kuracyą wchodzących i wychodzących Osób z Szpitala Wenerycznych i Domu obłąkanych - - -	1,285	18
20	Czynsz Dzierżawny z Domów Rządowych. -	3,009	29
21	detto dettto Akademickich.	288	
22	Dochód z Loteryi, który w iedney połowie na Budowę około Ratusza; w drugiey zaś połowie na korzyść Towarzystwa Dobroczynności, obraca się, według Kontraktu do ostatniego Września 1828. - -	24 000	
	Summa Tytułu II.	695,563	27

Ner porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyjęty. Złł. Pol.	gr.
	TYTUŁ III.		
	Intraty z Dóbr, Lasów, i Kopalń Rządowych.		
23	z Dzierżaw wiecznych i czasowych Dóbr Narodowych. - - -	243,661	15
24	z Młynow Krakowskich do ostatniego Maia 1825 r.	18,356	
25	z Gruntu i Domu Latarnia zwanego. - - -	440	
26	z Browaru Królewskiego nad Wisłą, i Szynku na Zamku w Domu Skarbowym po dzień 31 Maia 1826 r. - - -	4,117	
27	z Dziesięcin. - - -	12,110	6
28	z Lasów Narodowych.	17,857	
29	z Kopalń i Hut Rządowych approximative. - -	84,306	
	Summa Tytułu III.	380,937	21

Ner porządkowy		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyjęty. Złł. Pol	gr.
	TYTUŁ IV. *Prowizye i czynsze Reempcyonalne.*		
30	z Prowizyi od Kapitałów Rządowych na Dobrach lokowanych. - -	6,340	28
31	z Prowizyi od Kapitałów z Erbpachtów Dóbr Narodowych tytułem wkupnego zebranych. -	17,519	4
32	z Prowizyi od Kapitałów z sprzedaży Domów zebranych. - - -	3,286	29
33	Czynsze Emphiteutyczne i Reempcyonalne na Dobrach i Realnościach hypotekowane. - -	3,638	
34	Czynsz Ziemny Inwentaryczny od Starozakonnych w Kazimierzu. - -	3,600	

Ner porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyjęty. Złł. Pol.	gr
35	z Prowizyi od Kapitałów na Szpital Weneryczny lokowanych. - -	883	17
36	z Prowizyi detto Dom obłąkanych. - - -	1,356	25
	Summa Tytułu IV.	36,625	13
	TYTUŁ V.		
	Dochody IX. Gmin Mieyskich.		
37	Czynsze Ziemne i Emphiteutyczne. - - -	4,100	12
38	Dzierżawy czasowe i wieczne z dóbr Mieyskich. - - -	18,155	24
39	Prowizye od Kapitałów tytułem wkupnego z dóbr Mieyskich, Erbpachtów, tudzież za materyał z murów mieyskich. - -	8,947	10

Ner porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyięty. Złł. Pol	gr.
40	z Kramów i innych drobnych realności mieyskich - -	17,229	22
41	z Targowego od przekupek.	11,672	6
42	z Wagi mieyskiey. -	1,152	7
43	z Pożyczania, oraz steplowania miar i wag.	305	6
44	od Konsensów na rzemiosła i wyrobki raz ieden opłacanych, w mieysce dawnych Tax od Prawa mieyskiego. - -	1,083	15
45	z Prowizyi od dawnych Kapitałów czynnych mieyskich. - - -	1,016	23
46	z Pokładnego na Cmentarzu głównym - -	640	16
47	Od Starozakonnych dodatek do dochodn Kamelaryinego. - - -	6 536	
	Summa Tytułu V.	70,839	2½

Ner porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyjęty. Złt. Pol.	gr.
	TYTUŁ VII.		
	Extraordynarya.		
48	z Exekutnego. - -	179	15
49	z Szlachtuza Jeneralnego podług przecięcia. -	16,569	4
50	z Rogatkowego funduszu, Mostowego i Ladowego, zwrot 1/3 części Inspektorów Budownictwa i Przychodów, oraz Kancellaryi tegoż, a 1/10 część Urzędników Kassy Głównej. - - -	4,570	
51	Zwrot kosztów na Dziennik Rządowe co do druku podług przecięcia.	2,845	25
52	z Wpływów Extraordynaryjnych approximative.	100	
	Summa Tytułu VI.	24,264	14

Nr porządkowy.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyięty.	
		Złł.	gr.
	TYTUŁ VI. *Na zapłacenie niedoboru z powodu uczynioney ulgi Kontrybuentom podatków: Dymowego i Osobistego na mocy Uchwały Seymowey, z dnia 30. Grudnia 1823 maiącego bydź wynadgrodzonym z funduszu Solnego.*		
53	Na zapełnienie niedoboru w podatku podymnym.	39,059	
54	Na zapełnienie niedoboru w podatku osobistym.	12,213	
	Summa Tytułu VII.	51,272	
	Ogół Przychodów.	1551,986	24

[Ner porządkowy.]		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyięty Zll: Pol.	gr.
	Dodaiac Remanent według Rachunku przez Senat złożonego z r. 1822/23 co nielegalizuie sprawdzenia dawnych nieabsolwowanych Rachunków. - - -	41,879	28
	Co uczyni Summą ogólną Przychodów. - -	1,593866	22

Wyraźnie ieden Milion pięć kroć dziewiędziesiąt trzy tysiące ośmset sześćdziesiąt sześć Złp: dwadzieścia dwa grosze.

Tytuły.	BUDGET Rozchodów *Na rok Etatowy* 1824/25.	Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyjęty. Złł Pol.	gr.
I	Na pensye z Wydziałami, Emerytury, i koszta Kancellaryi Woytów Mieyskich i Okręgowych - - -	309,129	
II	„ Kancellaryine potrzeby i opał. - -	15,339	
III	„ Sądownictwo. -	140,200	
IV	„ Akademią i Szkoły. 2,200 flr.	420,308	15
V	„ Opał dla teyże - -	7,140	
VI	„ Milicyą, Muzykę i Zandarmeryą. - - -	160,659	9
VII	„ Kompetencye. -	32,315	11
VIII	„ Instytuta Dobroczynności	68,202	23
IX	„ Więzienia. - -	40,737	

Tytuły.		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyięty.	
		Złł. Pol.	gr.
X	„ Opłacenie Prowizyi od Kapitałów. -		
XI	„ Budowy Rządowe.	122,165	26
XII	„ Czyszczenie Miasta i oświecenie Lampami. - - - -	21,054	2
XIII	„ Ogólne potrzeby kraiowe. - - -	57,827	17
XIV	„ Administracyą dochodów Niestałych.	34,946	16
XV	„ Giełdę Kupiecką.		
XVI	„ Extraordynarya. -	11,978	21
XVII	„ Umorzenie Długów.		
XVIII	„ Ulgę w Podatkach, i Kommissyi sprawdzaiącey wyrobki, koszta. - - - -	91,000	
XIX	„ Na wynadgrodzenie P: Jacka Mieroszewskiego Sekretarza Jen: Senatu. - -	10,000	

Tytuły		Przez Zgromadzenie Prawodawcze na rok 1824/25 przyjęty. Złł. Pol.	gr.
XX	z Remanentu. - -	50.863	2
	Ogół Rozchodów.	1.593866	22

Wyraźnie Milion pięćkroć dziewięćdziesiąt i trzy tysiące ośmset sześćdziesiąt sześć Zł.p. dwadzieścia dwa grosze. —

Zgodno z Aktami.

Mieroszewski Skr. J. S.

228.

Nro. 3214.

SENAT RZĄDZĄCY

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu

Ogłoszone drukiem i w Dzienniku Praw umieszczone, tak Ustawa Seymowa, z dnia 27 Grudnia 1821 zakreślaiąca wzaiemne prawa i obowiązki pomiędzy Panami, a służącemi zachodzące, iako też Postanowienie Senatu z dnia 25 Kwietnia 1822 obeymuiące urządzenie Klassy służących, czeladzi i wyrobników, dotycze się także Mamek, względem

dem których uważanych iako służących, dostatecznie Publiczność zabezpieczaią; że atoli rodzay ten sług w tem iest od innych różnym, iż nietylko z względu przymiotów zwykle od wszelkiego gatunku służbą trudniących się ludzi wymaganych, lecz także z względu stanu Ich zdrowia interessuią wielce i bezpośrednio Panów one przyimuiących, poszrednio zaś Rząd Kraiowy, iako obowiązany do czuwania, ażeby rodzące się pokolenia nie odbierały na samym wstępie życia zarodków przyszłey niedołężności, i wielolicznych deffektów z niezdrowości niemowlęcego pokarmu pochodzących: Senat w zamiarze uzupełnienia wyż namienionych przepisów, i osiągnienia zbawiennego zamiaru, o którym mowa, postanowił; ażeby od

dnia

dnia 15 Miesiąca Października roku bieżącego Mamki oprócz trybu, iaki przywiedzionemi wyżey Ustawami wskazanym został wszystkim w ogólności służącym do starania się o służbę, podlegały ieszcze oddzielnym formalnościom, a te są: 1) Skoro Kobieta życząca sobie przyiąć obowiązki Mamki rozwiązana zostanie; powinna postarać się od Wóyta lub Zastępcy Wóyta Mieyscowego o świadectwo poprzedniego sprawowania się, zwłaszcza, gdy nie trudniwszy się wprzód żadnemi służbami innemi, pierwszy raz w tym iest przypadku, tudzież wskazanie czasu, w którym ostatnie porodzenie nastąpiło, i z takiemi zaświadczeniami udać się do Fizyka Mieyskiego Wolnego Miasta Krakowa, który obeyrzawszy w mowie będącą o-

sobę, i iey dziecię, ieżeli to bydź będzie mogło, wyda iey drukowane zaświadczenie, obeymuiące: 1) Jmie, Nazwisko i Wiek Osoby. — 2) Miasto lub Wieś, z którey iest rodem. — 3) Wzmiankę, czyli świeżo urodzone dziecię żyie, lub zmarło, tudzież, czyli porodzenie było szczęśliwe lub mniey szczęśliwe. 4) Datę i treść świadectwa Wóyta lub Zastępcy Wóyta co do poprzedniego iey sprawowania się, o którym wyżey. — 5) Zapewnienie o stanie, w iakim po obeyrzeniu iey i płodu, tudzież gatunku pokarmu znayduie się; co iak naydokładniey i iak naysumienniey z strony Fizyka zaręczonem bydź powinno. A Fizyk Mieyski regestr porządny tak wydawanych zaświadczeń utrzymywać u siebie winien będzie.

2)

2) Takowe zaświadczenie od Fizyka Mieyskiego odebrawszy, udać się ma rzeczona Osoba do Kantoru służących, i dopełnić tego, co w rozdziale III Postanowienia Senackiego o Zaświadczeniach powiedzianym zostało; a w ten czas Pisarz Kantoru winien ią stósownie do Art: 28 wpisać w Kontrollę Mamek, służby szukaiących, wydać pozwolenie starania się o służbę, i udzielać żądaiącym potrzebney w tey mierze wiadomości.

3) Gdy tak szukaiąca służby Mamka, wynaydzie ią sobie, winna iest (zwłaszcza ieżeli od daty wydania przez Fizyka Mieyskiego wyż wspomnionego Zaświadczenia przeciąg dni 10 upłynął,) udać się znowu do rzeczonego Fizyka, który po uznaniu, iż od chwili pierw-

szeg

szego obeyrzenia Stan Mamki w niczem się nie odmienił, dopisze potwierdzenie na tymże samem świadectwie, które wraz z książeczką służby przyimuiacym ią Panu lub Pani stósównie do Art: 36 oddanem bydź powinno, iako rękoymia możności powierzenia z bezpieczeństwem teyże Mamce niemowlęcia, dla którego się ią przyimuie.

4) Na wynagrodzenie Fizykowi Mieyskiemu kosztów druku i satygi. uległaiąca obeyrzeniu Osoba winna będzie zapłacić mu przy odbieraniu Zaświadczenia Złp: 1, a przy potwierdzaniu tożsamości stanu Jey zdrowia gr: 20. Również opłata Złp: 1, należeć mu się będzie; gdyby w przypadku zagubienia pierwszego świadectwa, żądano wydania Duplikatu onego.

5)

5) Gdy tak przyięta Mamka dziecię Oney poruczone wykarmiwszy, służbę porzuca; lub gdyby z innych przyczyn wcześniey oddalona została; Swiadectwo Fizyka, za którem przyiętą była, winno bydź do Kantoru służących odesłanym, i iuż żadney ważności mieć nie moze, lecz w pierwszym razie osoba ta w re estr innego gatunku służacych wedle usposobienia przechodzi; w drugim zaś przypadku winna będzie o nowe Zaświadczenia Fizyka co do stanu Jey zdrowia postarać się, ieżeli chce dłużey na Liscie Mamek pozostawać, lub też bydź do inney rubryki przeniesiona. Rozporządzenie atoli to nie tycze się Mamek zagranicznych Wyznania Starozakonnego, które do Postanowienia z d. 5 Wrzeánia 1823 do L. 2918 Dziennika

Gło-

Głównego wydanego, i w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych ogłoszonego, stósować się zawsze powinny.

W Krakowie d.: 1 Września 1824 r.

(L. S.) WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

ZDANIE SPRAWY

O STANIE i POŁOŻENIU KRAJU,

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu

DLA ZGROMADZENIA REPREZENTANTÓW 1824 roku.

Z porządku Statutem Urządzaiącym Zgromadzenia Polityczne przepisanego, wypada w chwili rozpoczętych Obrad Seymowych przedstawić Wam Dostoyni Reprezentanci Obraz obecnego położenia naszego i postęp Administracyi z upły-

upłynionego roku wykazać. Jeżeli działania tey Władzy maiąc nayblizszy wpływ na Mieszkańców, sprawiedliwą Jeh troskliwość obudzaią: to równie i Senat Rządzący nie życzyłby sobie widzieć Obywateli oboiętnemi na kroki swoie, owszem pragnie ustalić publiczną względem zamiarow swoich opinią, kiedy obok święcie zachowaney Konstytucyi postępuiąc z otwartością, iaka Rząd Gminowładny znamienować powinna, nic przedsięwziąść nie usiłuie, coby nie zmierzało do teraźnieyszey lub przyszłey kraiu pomyślności.

Stan Instytutów Religiynych.

Spis tegoroczny Duchownych wykazuie w iedynastu Kosciołach Parafialnych

Mia-

Miasta Krakowa Xięży piecza dusz sprawuiących 42. W trzydziestu trzech Kościołach parafialnych Okręgu, pracuiących Kapłanów 45. Użytych przy Uniwersytecie, Seminarium, Lyceach i Szkołach Żenskich, Xięży 15. W szesnastu klasztorach Stolicy i Okręgu Zakonników Xięży 94. Ogółem Xięży 196. Wypada więc na 543 dusz Kapłan ieden. Seminarium diecezalne liczy alumnów 29. Kleryków i Nowicyuszów w Klasztorach Męzkich iest 31. W dziesięciu klasztorach Płci Żeńskiey znayduie się Zakonnic 158 Nowicyuszek 20.

Kościoły Parafialne w Okręgu podzielone są na trzy Dekanaty; które nad niemi z blizsza czuwaiąc podaią nadto łatwość w działaniach i stosunkach, iakie między władzami Duchowną i Swiec-

ką zachodzą. Tym sposobem utrzymuie się także należna karność Kościelna, pod naczelną Pasterza Dyecezyi Zwierzchnością, który w przypadkach zawieszenie w sprawowaniu pieczy Dusz lub usunięcie Beneficyata za sobą pociągaiących znosi się z Rządzącym Senatem stósownie do przepisów byłego Rządu, do tey chwili obowiązuiących.

Utrzymywanie Kościołów w dobrym stanie iest ciągłem staraniem Senatu. — W tym roku piękny Kościoł S. Piotra w Kopule, gzemsach i pokryciu miedzianym kosztownie wyreparowany został. Wedle Bazyliki S. Anny fundamenta pod parapet, który Cmentarz otaczać będzie, wyprowadzono, i pachołki kamienne do ofiarowanego przez JW. z Morsztynów Dembińską Starościną Wolbromską łań-

cucha

cucha żelaznego przysposobione. Nadto, reparowany Kościół w Morawicy, i Wikarya w Czernichowie wystawiona. Statut o Dziesięcinach przez była Kommissyią Organizacyiną wydany, nie będąc dla obu stron równie dogodnym, nie mógł też osiągnąć zamierzonego celu. Od chwili ogłoszenia onegóż zaledwo kilka układów o zamianę Wytyczy sporządzonych zostało. Senat przeięty ważnością tego przedmiotu miał sobie za obowiązek przełożyć współopiekończym Dworom trudności tamuiace postęp tego dzieła, z którego wspólne dla Duchowieństwa i Rolnika, a następnie dla całego kraiu zbawienne wyniknąć miały korzyści. Przełożenie Senatu trafiło do przekonania N. N. Protektorów, iakoż raczyli uznać potrzebę zmiany niektórych Prawideł przez Kommissyą Organizacyiuą w tey mierze postanowio-

nych. W moc tego ogłoszone zostaną nowe do zamiany dziesieciny snopowey na przyszłość służyć maiace zasady, z których dogodnievszego rezultatu spodziewać się przynależy.

Dla przyzwoitego zaopatrzenia ubogich Plebanii w Wsiach: Płazie i w Sance, gdzie dochody nie wynosiły należney Plebanom Congrui, przedsięwzięte środki niedostatkowi zaradzaiace przez Zgromadzenie Reprezentantów w roku zeszłym stósownie do proiektu Senatu uchwałone, wzięły iuż swóy skutek z dniem 1 Czerwca r. b. Klasztory z iałmużny utrzymuiące się, podobnie iak inne Instytuta Ubóstwa zasilonemi zostały dostateczną na ich potrzebę ilością soli, którey sto Centnarów Berlińskich Entrepriza Prawo wyłączney sprzedaży

dzier-

dzierżawiąca, na ten cel corocznie dostarczać zobowiązaną iest. Troskliwość więc Senatu o dobry byt Duchowieństwa iest rękoymią, że posługa Religiyna nie dozna zawodu.

Oświecenie.

Naczelnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego ciągle przez Zastępcę Rektora iest sprawowane. Katedry żadney niedoznały zmiany. Ciało nauczaiące iest ze wszech miar przeiętem zacnością powołania swoiego, a dobrze prowadzona Młodzież, nie tylko zamiłowaniem Nauk ale też i przykładną obyczaynością odznacza się.

We wszystkich pięciu Wydziałach Uniwersytetu było Uczniów 200, — Z tych ukończyło Nauki w Wydziale Teo-

logi

logicznym 4 w Prawnym 30 w Lekarskim 26 w Filoficznym 30.

Otrzymało Stopnie Doktorskie: w Wydziale Teologicznym 1, w Wydziale Nauk Lekarskich 2, w Wydziale Filozoficznym Literatury 1. Uzyskało stopnie Magistrów Prawa 2. Chirurgii niższey i Akuszeryi 2. Swiadectwo do praktykowania po odbytych examinach otrzymało Akuszerek 12 i 2 Siostry Miłosierdzia złożyły examen na Aptekarki.

Zakłady Naukowe, mianowicie: Biblioteka, Gabinety, iako to: Fizyczny, Mineralogiczny, Zoologiczny i Chirurgiczny, tudzież Laboratorium Pharmaceutyczne i Ogród Botaniczny w miarę funduszów nowemi nabyciami zbogacone zostały.

W Domach Akademickich o ile szczupłość funduszu dozwalała, poczyniono repa-

reparacye, nic atoli stanowczego przedsięwziętym bydź nie mogło. Do gruntownego wyrestaurowania niektórych Gmachów, mianowicie: Kollegium Jagiellońskiego, Bursy Smieszkowskiey i Pauperum potrzebnym byłby daleko znacznieyszy fundusz, iak ten, co zwykle Budgetem naznacza się. W Bursach Jerusalem i Philosophorum zwanych mieściło sie Uczniów 186 którzy wedle dawnego zwyczaiu mieli opał, posługe ogólna, Kuracya pieczołowita i lekarstwa bezpłatnie dostarczanemi. Liczba Uczniów w obu Liceach wynosiła 759, z których otrzymało zaświadczenie doyrzałości 19.

Szkoły poczatkowe w Okręgu, i których iedna przynaymniey na 220 dymów stosownie do Statutu istniec powinna, w takiey rzeczywiście znayduią się ilości, że iuż na 210 dymów iedne szkołe

łę liczyć można. Jest ich bowiem 61. Mieściły uczących się oboiey płci 1675.

W ośmiu szkołach początkowych w Mieście Krakowie było uczących się oboiey płci 576. W Klasztorach Panieńskich, tudzież na siedmiu Pensyach płcą Żeńskiey znaydowało się Uczennic 451.

Ogółem w Stolicy i Okręgu było Uczniów 3038, a Uczennic 1625.

Rolnictwo.

Spisy tegoroczne wykazuią ludność Okręgu w liczbie 87,797 dusz więcey o 1,079 iak w roku zeszłym. Pomiędzy temi iest Chrześcian 85.464 a Starozakonnych 2,333. Przybytek Chrześcian iest 995, a Starozakonnych 84. Przybyło różnych osad Rolniczych 65, a Domów

Wło-

Włościańskich 62. Wedle tychże Spisów znayduie się w Okręgu Ogierów 271, Klacz 2928, Koni 4316, Wołów 3144, Krów 26,034, Owiec 13,593. — Przybyło więc w ostatnim roku Ogierów 68, Klacz 184, Koni 126, Wołów 16, Krów 1973, Owiec 2876.

Lubo wykazy te *Stanu* pokrzepionego rolnictwa dowodzą, lubo zapełniaia sie Osady, a na rękach do pracy i sprzężaiach roboczych nie zbywa; atoli niska cena ziemiopłodów stawiaiac Właścieli ziemiańskich w niemożności robienia nakładów, bez których przemysł rolniczy obeyść się nie może, czyni ich zabiegi i usiłowania Rządu daremnemi.

Wedle średniey ceny zboża z obiegu Roku etatowego 1823/24 wyrachowa-

ney

ney, płacony był na targach Krakowskich:

Korzec	Pszenicy	po Złp:	12	gr: 16.
—	Żyta	—	8	— 7.
—	Jęczmienia	—	6	— 3.
—	Owsa	—	4	— 1.
—	Grochu	—	9	— 1.
—	Jagieł	—	19	— 12.

Z powodu takiey ziemiopłodów taniości, uczynione przełożenia Kommissyi Włościańskiey, zwróciły uwagę Senatu na Dzierżawców Wieczystych Dóbr Narodowych i Jnstytutowych, tudzież na Włościan w tychże Dobrach usamowolnionych, którzy obowiązani płacić Kanon wieczysty w stosunku Ceny Zyta po Złp: 12, Jęczmienia po Złp: 8 za korzec wyrachowany, uiścić się niebyli w stanie. Za porozumieniem się więc z

rze.

rzeczoną Kommissyą i wysłuchaniem zdania Wydziału swoiego Dochodów Publicznych, ustanowił zasady, wedle których ulga w czynszach mieysce mieć będzie mogła; gdy wyciągniona z przecięcia całorocznych targów Krakowskich Cena Zyta do Złp: 10 a ięczmienia do Złp: 6 za korzec ieden nie doydzie.

W skutku tych zasad, ponieważ w zeszłym roku etatowym Jęczmień w cenie Złp. 6 utrzymał się, i tylko Zyto do Złp: 10 nie doszło, Dzierzawcy wieczyści i Włościanie usamowolnieni Kanon za rok 18²³/₂₄ przypadaiący w trzech szesnastu częściach zmnieyszony mieć będą.

Podobnie z przyczyny klęsk, iakie niektóre wsie przez gradobicie lub pożar ogniowy poniosły, wymierzył Senat stósownie do istnieiących w tey mie-

rze

rze dawnych ustaw Allewiacye w Podatkach i Czynszach, które wynoszą ogółem 14,757 Złp. gr. 26.

W celu zachowania zyznych brzegów Wisły od zalewu i zrywania, ubite zostały trzy nowe tamy w Państwie Lipowieckim; iedna nadłożona i Jaz w Wsi Mętkowie podwyższony. Posadzono wiklinę w sześciu morgach odsepisk pod brzegiem Lipowca. — W wsi Dąbiu zbudowano iednę tamę nową, i posadzono wiklinę w wielu mieyscach tamże.

Przytoczyć tu równie wypada, że wybranie Kanału w Gminach: Liszki i Balice, końcem obsuszenia znaczney części Pól i Łąk, dawniey proiektowane, w tym roku po sporządzeniu Planu, porozumieniu się wszystkich stron konku-

ruią-

ruiących i po zrobieniu stósownego wykazaney robocizny rozkładu, uchwalonym i do wykonania, komu przynależy poleconym zostało.

Kommissya Włościańska zaymowała się w ciągu upłynionego roku usamowolnieniem Włościan Wsi Narodowey Byczyny. Skutkiem czego odbywane przez nich powinności na Czynsz wieczysty zmienionemi zostały. Nadto poczyniła przygotowania do Urządzenia całego Państwa Jaworznickiego i Czernichowskiego, tudzież Dóbr Instytutowych Bieńczyc, Czyżyn i Łęgu.

Lassy Narodowe.

Stósownie do zasad Gospodarstwa leśnego administrowane, przymnosły w

tym

tym roku dochodu 16,777 Złp. gr. 3. A gdy Senat z doświadczeuia przekonał się, że poręby do tey chwili corocznie wycinane, nie więcey, iak 60 morgów powierzchni zaymuiąc, mogą bydź w miarę rozległości lasów Narodowych 13,000 morgów ziemi okrywaiących rozszerzonemi, polecił rospoznanie, czyliby poręby te nie mogły bydź w dwóynasób powiększone, przez co i dochód tego rodzaiu znacznie podnieść się może.

Łowiectwo w części Lasów Narodowych wydzierżawioue czyni rocznie 466 Złp. Urząd leśny przestrzega istnieiacych w tey mierze przepisów policyinych.

G ó r n i c t w o.

Kopalnie Skarbowe Węgla ziemnego

go w Jaworznie zaymuią 19 miar górniczych. W tey przestrzeni znayduie się pokładów czyli warsztw Węgla kamiennego sześć. Potęga czyli grubość ich naywiększa iest dwa sążnie Wiedeńskie, naymnieysza ieden sążeń. Roboty tak podziemne, iako też i wierzchowe czyli otwarte odbywaia się tylko w trzech takowych warstwach bliższych Hut cynkowych i Warzelni Hałunu. Prowadzona na iedney z nich i w samey massie węgla bita Stolnia dla ścieku wód, służy razem na spław węgla do starey cynkowni i Hałunowni potrzebnego. Nowa huta cynkowa otrzymuie potrzebny węgiel z przyległego pokładu szybem około sześć sążni głębokim dobywanego. W pomoc exploatycyi iest wybitych sześć szybów mniey więcey głębo-

 kich

kich, które także przyczyniaią się do utrzymania zdrowego w kopalniach powietrza. Postęp robót w kopalniach węgla odznacza się co miesiąc na Mappach zakres pola górniczego obeymuiących. Wydobyto wupłynionym roku, węgla grubego korcy 127,040.

Kostokowego — 6650.

Miałowego — 22,310.

a zatem grubego więcey o 34.340 korcy, kostkowego o 2934 korcy a miałowego o 4990 korcy więcey, iak w r. 18²²/₂₃.

Kopalnie Skarbowe Galmanu, powiększey części w Dobrach Narodowych Jaworznie, Długoszynie, Szczakowy, Luszowicaah, Byczynie i Jeziorkach położone są. W kopalniach tych wydobyto w ciągu ubiegłego roku Galmanu 12650 korcy, więcey o 3183 korcy, iak w roku

ku 18²²/₂₃. Obydwie huty Cynkowe w Jaworznie wydały czystego Cynku 11135 Cetnarów Wagi Berlińskiey i 79 funtów, więcey iak w roku 18²²/₂₃ o 3573 centnarów i 77 funtów. Dla zapewnienia ciągłego ruchu Cynkowych Hut, znayduie się zawsze kilkomiesieczny zapas Galmanu i Węgla pod ręką. Warzelnia Hałonu wydała 1,032 Centnarów i 28 funtów Krystalizowanego Hałonu; mniey o 57 Centnarów i funt ieden iak w roku 18²²/₂₃. Kopalnia Gliny ogniotrwałey w Wsi Szczakowy dostarcza potrzebnego na Mufle materyału, który dawniey u prywatnych z niemałym kosztem nabywać się musiał. Wybrano tey gliny w ciągu roku w mowie będącego 75 korcy.

Lubo istnieiące kopalnie Galmanu i węgla zapewniaia na czas ieszcze długi

obfitość tych płodów: iednakowo Senat baczny na gałęź tyle korzyści dla kraiu przynoszącą, wydał Dyrekcyi Górniczey Listy śledne do szukania produktów Kopalnianych w Dobrach Nar^o dowych: Cieszkowiecach, Lipowcu, Rybny, Czułowie i Czułowku, i stósowną na ten koniec aſſygnował kwotę.

W celu zabezpieczenia Kopalń, i Hut przeciw niedostatkowi robocizny, iaka z powodu nastąpić maiącego urządzenia na czynsz wieczysty Państwa Jaworznickiego wyniknąć może, polecił sporządzenie proiektu do zaprowadzenia potrzebney liczby pociągów przy kopalniach.

Dzięki Wspaniałomyślności N. Króla JMci Pruskiego Cynk u nas wytapiany aż do końca 1824 roku za dawną opłatą

płatą celną do kraiów Berłu Jego uległych wchodzić może, acżkolwiek metal ten z kąd inąd pochodzący iuż od dawna daleko wyższemu Cłu ulega. — Dobrodzieystwo to wyświadczone Nam zostało bez wymagania żadnych z strony Krainy naszey ofiar; a Senat składaiąc dziękczynienia Opiekuńczemu Monarsze zaniósł do Tronu Jego prośbę o dalsze w tey mierze Nayłaskawsze względy.

Handel, Kunszta i Przemysł.

Zawarty z Rządem Królestwa Polskiego układ handlowy ożywił nieco ruch warsztatów naszych.

Ręko-

Rękodzielnia bawełniana, która z osiadłych w kraiu naszym Sasów roku 1818 zawiązała się, za odebranym od Rządu wsparciem istnieie ieszcze; podobnie, iak Sukiennicy co do nas z Szlaska przybyli W ogólności nieomieszkuie Senat podawać ręki Kunsztom i przemysłowi, atoli szczupłość odbytu wewnętrznego, wolność sprowadzania wszelkich towarów z zagranicy, i trudności iakich nasz handel wywozowy doznaie, wzrostowi onych są na przeszkodzie. — Sam nawet znakomity w Stolicy naszey handel zboża znacznie zmnieyszonym został w tym roku, iuż to z powodu powszechnie spadłey ceny ziemiopłodów, iuż z powodu podwyższonego cła wchodowego w Państwach ościennych.

Kom-

Kommunikacye.

Trakt Warszawski, od Rogatki IV. wychodzący, okryty został kamieniem konserwacyinym i żwirem w długości 1400 sążni. Zrobiona w roku 18²²/₂₃ grobla, teraz na łokieć podwyższona i wybrukowana w długości 150 sążni. — Na konserwę zwieziono kamienia sążni kubicznych 24. Trakt ten do wskazanego przez Rząd Królestwa Polskiego punktu przytknięty, teraz zupełnie ukończony, iednakowo od granicy ciągle zamknięty zostaie. Senat przekładał iuż Rządowi Królestwa Polskiego ważność otwarcia w tym punkcie kommunikacyi dla obu stron równie dogodney, zwłaszcza że tymczasowy Trakt Iwanowski, który niepotrzebnie utrzymywać musze-

my

my w iesienney i wiosnianey porze, iest do przebycia trudny tak dalece, iż podróżni częstokroć wiązgnąć, a prowadzący zboże na targi Krakowskie Mieszkańcy Królestwa Polskiego, sprzężaie swoie niszczyć i upadłe na drodze zostawiać muszą. Pragnienie widzenia dogodniceyszey Kommunikacyi, iak nayprędzey otwarcey, spowodowało Senat do uczynienia Dyrekcyi Drogowey Królestwa Polskiego łatwości do dalszey budowy traktu Warszawskiego; albowiem i w tym roku 50 siągów kamienia w Zielonkach na ten cel wyłamać Jey dozwolił.

Trakt Lubelski od Rogatki III. pokryty kamieniem tłuczonym Konserwacyinym i żwirem w długości 700 sążni. Wymurowano dwa kanały sklepione; dokończono rozszerzanie i wyplantowa-

nie

nie wąwozu w Mogile, dawniey rozpoczęte i daley cały Trakt tymczasowie wyreparowany.

Trakt Wrocławski od Rogatki V. okopany rowami z obu stron i wyplantowany w długości sążni 551; wybudowany kanał w Krowodrzy i dwa znaczne sklepione Mosty w Krzeszowicach i Młoszowy wymurowane.

Trakt Szlązko - Austryiacki od Rogatki IX. pokryty kamieniem konserwacyinym w długości sążni 618; wyplantowany i wybrukowany w różnych mieyscach w długości 1,340 sążni. Usypano dwie znaczne groble w Kaszowie i pod Żarkami. Na tey zbudowano Mostów wielkich na ścianach murowanych dwa, i Kanałów sześć, Kamienia zwiezionego sążni 30.

Trakt

Trakt tymczasowy Jwanowski wyplantowany w długości 2500 sążni, pokryty żwirem w długości 121 sążni; zbudowano kanałów dwa, a nadto między Witkowicami i Górką, wyrznięto nowe proste koryto dla rzeki w długości sążni 200.

W gminie Czernichów drogę Kommunikacyjną ku przewozowi wybrukowano w długości sążni 50, i tym sposobem ią ukończono. Zaś od Czerniechowa ku Liszkom wykuto drogę w skale długości 20 sążni, okopano rowami i wyplantowano w długości 438 sążni.

W gminie Jaworzno droga fabryczna wyplantowana, wybrukowana i żwirem pokryta w długości 414 sążni, i most sklepiony wymurowany. Nakoniec wyprostowano i wyplantowano drogę Kommunikacyiną od Brzezia ku Krze-

szo-

szowicom w długości 624 sążni, i kanał ieden wymurowano. Drogę przez Nową Wieś i Łobzów pokryto kamieniem konserwacyinym w długości 600 sążni. Cały trakt Proszowski i inne drogi w wielu mieyscach reparowano.

Co do proiektowanego przekopu nowego koryta między Lipowcem i Przeciszowem, gdzie kręty bieg Wisły, spław nader utrudnia; ponieważ ostateczne z Rządem Cesarsko-Austryiackim porozumienie iuż nastąpiło, Senat postanowił donieść o tem dwóm innym Nayiaśnieyszym Współopiekuńczym Dworom, z powodu; że przekóp ten zmianę granicy Kraiu w tym punkcie za sobą pociąga.

Sto-

Stolica.

Naynowsze spisy ludności Miasta Krakowa wykazały ią w Liczbie 30,584 Dusz, więcey o 3048 iak w r. 18²²/₂₃. W liości tey iest Chrześcian 21,218, a Starozakonnych 9366. Przybyło więc Chrzescian 1692. Starozakonnych 1356.

Do budowli Rządowych przybył w tym r. gmach na Jatki Rzeźnicze przeznaczony, Dom na Rogatkę IV obydwa z twardego materyału nowo wystawione. Przysposobiony iest materyał na budowę Rogatki V; mur wedle gmachu Sgo Ducha i S. Scholastyki wyprowadzony. Kanał główny Wschodnio-Południowey części miasta od zabudowań Sgo Piotra aż do uyścia w starą Wisłę dociągniony, kamieniem ciosowym zakonczony i zaplanto-

plantowany. Rozpoczęta bu owa kanału, od gmachów Kryminal ych i ulicy Poselskiey niecz stość zabierać maiącego. Przyspos biony iest mate yał na kanał od uli y Sławkowskiey ku Wiślney przez Rynek prowadzić się maiący.

Bruk w ulicy Szerokiey miasta Żydowskiego aż do bramy od starey Wisły dokończony, i w znaczney części Przedmieścia Kleparza zrobiony.

Droga ku spalonemu mostowi wyprostowana i wybrukowana w długości 175 sążni, a chodnik z rynsztokiem z iedney strony w całości, z d ugiey w połowie zbudowany. Drogi w Kleparzu na Lubicz, do Kościoła Sgo Floryana i przed ulica Sł.kowską nowo wysypane i rynsztokami brukowane ni zaopatrzone. Budowa drogi w ulicy Długiey znacznie posuniona. Sta-

Stawianie mostu między Stradomem i Kaźmierzem w mieyscu, iak dawniey istniał, rozpoczęte. Poczynione kroki o dostawę tak ciósw na izbice, iako też i drzewa na pokład. Dla zapewnienia nie przerwaney kommunikacyi między Kaźmierzem i Podgórzem przysposobiony materyał drewiany i liny nowe sprawione.

Przestrzeń, która Miasto od Przedmieść w koło odłącza, zacząwszy od Ulicy Sławkowskiey, aż pod ogród przy Gmachu Więzień kryminalnych będący, wyrównana i po większey części chodnikami murowanemi zaopatrzona. Zburzono za stósownym Właściciели wynagrodzeniem domów prywatnych, stósownie do planu upięknienia Miasta takowemu przeszkadzaiących 10. W tem mieyscu

scu winien Senat oddać tę sprawiedliwość, iż gorliwość Członków Komitetu Ekonomiczny składaiących, przyczynia się ciągle do oszczędnego i dokładnego robót kosztem Skarbu przedsiębranych uskuteczniania.

Co do realności prywatnych. Wystawione zostały w tym roku nowe domy cztery, siedemnaście z gruntu wyrestaurowanych, a pięćdziesiąt pięć wyreparowanych liczemy.

W moc ustawy o Domach opustoszałych sprzedano przez publiczną licytacyą domów takich cztery. Senat stósuiąc się do teyże ustawy, uwolnił od podatku dymowego na lat pięć Właścicieli dwóch domów, które kosztownie z gruntu wyrestaurowali.

Na

Na zaspokoienie części długów, które Miasto Kraków w roku 1809 zaciągnęło, upłacono w Kapitałach 20117 Złp. 24 gr. w prowizyach od tychże 13,248 Złp: a na pomnożenie funduszow Miasta elokował Senat kwotę 15556 Złp: 27 gr. za materyał z murów mieyskich zebraną.

Bieg Sprawiedliwości
Sprawy Cywilne.

Sądy Pokoiu odsądziły i ugodziły Spraw 1123. Odbyły Rad familiynych 324. Trybunał I. Jnstancyi odsądził Spraw Cywilnych 556. Sąd Appellacyiny 241. Sad III Jnstancyi 47. Do wydziału Doktorów i Profesforów prawa założono 30 Rekursów od dwóch

zgodnych w Sądzie I. i II. Jnstancyi zapadłych wyroków. Tylko w pięciu rekursach dano mieysce odwołaniu się do Sądu III. Jnstancyi. Jnne iako zgodne z prawem uznane, zostały odrzuceniemi.

Administracyą Depozytów Trybunał I. Jnstancyi do tey chwili trudni się, pobieraiąc taxy równie od mass pupilarnych, iako też i konkursowych. Załatwiono w tym roku Mass 52 i w tymże czasie wydano z Depozytu w gotowiznie 70,475 Złp: 5 gr: w Skryptach i Dokumentach 641,591 Złp: 16 gr. w kosztownościach podług oszacowania 1809 Złp 12 gr. Zaś z dniem ostatniem Maia r. b. był Stan Depozytów w gotowiźnie 96,547 Złp: 27 gr. w Skryptach i Dokumentach 3,810,353 Złp: 7 gr. w kosztownościach wedle szacónku

15,958. Co do pozostałych Mass wydane zostały Urządzenia szczególne, aby śpieszniey ukończonemi bydź mogły.

Sprawy Policyine.

Tych odsądziła Policya Pośrednia 1267. Wóyci Gmin Mieyskich i Okręgowych 553. Sąd Appellacyiny 97.

Sprawy Poprawcze.

Trybunał I. Jnstancyi odsądził spraw tego rodzaiu 87. Sąd Appellacyiny 29

Sprawy Kryminalne.

W Trybunale I. Jnstancyi odsądzono spraw kryminalnych 45. W sadzie Ap-

pella-

pellacyinym 15. Do drogi Łaski udaiących się za przestępstwa Policyine osądzonych było 66; z tych po wysłuchaniu opinii Sądu Appellacyinego 18 zostało uwolnionych od kary 15, mieli karę złagodzoną, a 33 Senat łaski odmówił. Zaś za zbrodnie kryminalne osądzonych udało się do drogi łaski 67, dziewięciu zyskało ułaskawienie, 38 złagodzenie, a 20 osobom łaska odmówioną została.

Komitet do Redakcyi Kodexów Praw Cywilnych i Kryminalnych przez Seym nadzwyczayny wyznaczony, przysposobił w ciągu ubiegłego roku dwa Proiekta do Praw pod Sankcyą Seymu nadzwyczaynego podać się maiące, to iest: Proiekt do prawa o Opiekach i Proiekt postępowania przed Sądami Pokoiu w przedmiotach spornych.

Dzieło urządzenia Hipoteki doznało w postępie swoim nie małey trudności, mianowicie: w Gminach Mieyskich X i XI z powodu, iż Starozakonni dawniey Aktów Publicznych nie mieli, a gdzieby się znaydowały Akta Woiewodzinskie, w których późnieysze Tranzakcye i obligi starozakonych zapisywane były, dotąd wyśledzonem bydź niemogło. Podobnież tamuią postęp Kommissyi hipoteczney nie mogące do tey chwili popisywać się z prawa ni swoiemi liczne Jnstytuta, których fundusze skutkiem Woien i zmian politycznych zostawały w nieładzie. Senat z tego względu wyznaczył oddzielny Komitet, którego obowiązkiem iest dopilnować, ażeby wszelkie fundusze tak właściwie Rządowe, iako też i Jnstytutów pod

bezpo-

bezpośredniem zawiadowstwem Rządu zostaiących, przy teraz przedsięwziętym w kraiu naszym i Królestwie Polskiem' Urządzeniu hipotek zabezpieczonemi zostały. Zaś w celu przedłużenia terminu do urządzenia hipoteki w kraiu naszym potrzebnego, stósowny proiekt do prawa z strony Senatu przedstawionym bedzie.

P o l i c y a.

W miarę powiększaiącey się ludności postępowała Policya w rzeczy porządku i bezpieczeństwa publicznego. Prócz ogólnych Rewizyi kraiu, czyniono szczegółowe podeyrzanych ludzi śledzenia. Skutkiem czego występni chwytanemi i pod Sad właściwy oddawane-

mi-

mi byli, a przybyłe z obcych kraiów włoczęgi prożniackie życie wiodący za granicę do mieysca urodzenia w liczbie 304 wyprowadzonemi zostali. Atoli z powodu czynionych w tey mierze z strony Państw ościennych, mimo ustawicznych przełożeń Senatu trudności, kray nasz nie mógł bydź zupełnie oczyszczonym z tey szkodliwey Społeczeństwu zgrai.

Paszportów wydała Policya 3135, a przeieżdzaiacym osobom wizowała zagranicznych 4396. Kantor służących przy Policyi Pośrednicy ustanowiony, liczy w pisanych służących Chrześcian 3171. Wyrobników 276. Służacych wyznania Moyżeszowego 278, a Starozakonnych maiących doczasowy pobyt dozwolony 249.

Wyda-

Wydarzył się ieden pożar ogniowy w przedmieściu i iednę pochłonął realność Właściciel materyałem budowlanym i wypożyczeniem kapitału na 4 od 100 wspartym został. Narzędzia ogniowe starannie utrzymywane zaopatrzonemi zostały w niciane węże z Wrocławia sprowadzone.

Obfitość Artykułów do pierwszych potrzeb służących ciągle widzieć się dała. Artykuły te sprzedawanemi były wedle ustanowioney na każdy miesiąc taxy. — W Szlachtuzie generalnym zarznięto 5400 Wołów, 4212 Krów, 3456 Cieląt, 5292 Wieprzów, i 2808 Baranów. Za co wpłynęło do Skarbu Złp: 20,138 gr. 12. Wpływ ten w upłynionym roku o wiele powiększony przypisać należy urządzeniu ścisleyszey Kontrolli w przedmiocie wystawionego na

sprze-

sprzedaż mięsa pod względem policyino-lekarskim wydanemu. Poczynione zostały także kroki w celu urządzenia z dokładnością Miar i Wag, do czego Authentyki ze Lwowa sprowadzone zostały.

Zaszczepiono ospę zachowawczą z skutkiem dzieciom w liczbie 3500 szerzeniu się choroby Łożney, która z okazyi przybyłych tu zagranicznych osób, świeżo z tey choroby powstałych, we wsiach: Paczałtowice, Radwanowice, Kobylany i Bibice wszczęła się, pomocą Policyi Lekarskiey natychmiast przedsięwziętą zaradziło się, i ze 101 chorych 96 wyleczonych zostało. Pokazała się także i na Bydło zaraźliwa choroba we wsi Krowodrzy, połaczona z Xiegosuszem, lecz ta w samym zródle zniszczoną została. Dzwolono praktykować

kować przybyłym z zagranicy: iednemu Doktorowi Medycyny i Chirurgii, iednemu Magistrowi Chirurgii, i dwom Dentistom Z iś przybyło w ogóle Doktorów Medycyny i Chirurgii 3, Magistrów Chirurgii 4, i 12 Akuszerek w tuteyszym Uniwersytecie graduowanych.

W Szpitalu S. Łazarza i umieszczonych tamże Klinikach leczono w ciągu roku 18²³/₂₄ chorych — 1257.

Z tych wyzdrowiało 967.

Umarło — — 197.

Zostało z dniem 1 Czerwca roku bieżącego — 93.

W tymże Szpitalu było Podrzutków i dzieci ogółem 921.

Z tych wymarło 140.

Wydano na Służbę do Rzemiosł lub Krewnym — 277.

Pozostało — — 498.

W zamiarze ubespieczenia przyszłego Pokolenia, ażeby nie odbierało na samym wstępie życia zarodków przyszłey niedołężności i wieloliczných deffektów z niezdrowości niemowlęcego pokarmu pochodzących, wydał Senat na wniosek Prezesa swego nowe co do Mamek urządzenie.

W Szpitalu Braci Miłosierdzia leczono Chorych — 65.
Z tych wyzdrowiało — 42.
Umarło — 12.
Pozostało — 11.
W Szpitalu Starozakonnych leczono Chorych — 137.
Z tych wyzdrowiało — 93.
Umarło — 24.
Pozostało — 20.

W Szpita-

W Szpitalu Wenerycznych leczono
Chorych — 331.
Wyzdrowiało 265.
Umarło — 18.
Pozostało — 48.

Do Szpitala tego przysyłanemi także bywaią chorzy z Województwa Krakowskiego z obowiązkiem zadeklarowaney zapłaty za kuracyą. Wydarza się nayczęściey, że osoby te z powodu Ubostwa uiścić się nie są w stanie; a lubo w takim razie Skarb Królestwa Polskiego zastąpić ie powinien; iednakowoż Senat na przedstawienie Władz Królestwa Polskiego należytości takowe do tey chwili z regestrów odpisać nakazywał. Należytości te w ciągu dwóch upłynionych lat etatowych z Regestrów odpisane wynosza 1907 Złp. gr. 12. W Domu obłąkanych leczono osób 66.

Wykurowano 31.
Umarło — 11.
Pozostało — 24.

W Domu ogólnym schronienia Ubogich pod Opieką Towarzystwa Dobroczynności zostaiącym, było utrzymywanych osób oboiey płci i dzieci ogółem — — 358.

z 45 dzieci liczbą powyższą obiętych, ubyło przez wyiście w służbę lub do rzemiosł 18.

Zmarło osób 35.
Pozostało 305.

Zapisy na rzecz domu schronienia Ubogich w tym roku poczynione wynoszą ogółem 15,501 Złp. 20 gr.

W Domu poprawy i karv było z dniem ostatnim Maia 1823 r.

Więźniów — — 96.
Przybyło za wyrokami 116.

Ogółem 212.

Z tych umarło 8. Uwolniono po odbytey karze 83. Pozostało z końcem roku etatowego 23/24 więźniów 127 Jnkwizytów 25. Płaca dzienna dla Aresztów na żywność i okrycie z powodu taniości zmnieyszoną została z 10 do 8 groszy.

Przez zarobki więźniów na publiczne roboty osądzonych wpłynęło do Skarbu 8456 Złp. 15. gr.

Milicya tak stała, iako też ruchoma utrzymywała się w Kompłecie przez dobrowolny zaciąg. Zaciągnęło się osób ogółem 54, którzy zastąpili mieysce uwolnionych od służby, zmarłych i dezerterów. Zołnierze Milicyi ruchomey Numerami oznaczonemi zostali.

Oto iest Obraz Krainy naszey i czynności Administracyinych. Przypatrzy-

trzywszy się mu w szczegółach, uznacie zapewne Dostoyni Reprezentanci, iż chociaż zwolna z każdym iednak rokiem Stan Krainy tey ulepsza się. Co że iest skutkiem udzielonych nam łaskawie swobód: usiłuymy przeto, ażebyśmy w drodze Konstytucyą przepisaney postępując, okazywali się ciągle godnemi używania onych; a trafiaiąc do celu życzeń Nayiaśnieyszych Protektorów widzenia tey Krainy Rządną, Spokoyną, i Szczęśliwą, dowiedli: iż wspaniały ten Jch dar, cenić i za niego bydź Jm wdzięcznemi umiemy. —